

TARTALOM:

K. Á.: Inter arma silent musae. — Galambos Lajos: Írásmagyarázat. — Molnár Mátyás: Az élet. (Vers.) — d. Szabó László: Hungária. — Adorján József: Mai március. — Jakab Károly: Beszélgetés egy gyűjtőívvel. — —F—: Elbeszélés. — Vitéz Ferenc: Kincsem. (Vers.) — Takách Béla: Egy darab szappan. — —i—ó—ó: Éjtszaka. Órház. Aratás. Tél. — Kiss Miklós: Fényképezés Patakon. — Vitéz Ferenc: Nem küldött az Isten. (Vers.) — H. Bathó János 70 éves. (Lásd a borító belső oldalán.) — Híreink.

SÁROSPATAKI IFJÚSÁGI KÖZLÖNY

Megjelenik július és augusztus kivételével minden hónap 15.-én.
Előfizetési ára: Egy évre 3 P, félévre: 1.50 P. Egyes szám ára 50 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak, Főiskola.

Bathó János 70 éves.

Mi is az ünneplők sorába állunk s Tárcezy Árpád közigazgató levelével köszöntjük szeretett tanárunkat.

Kedves János Bátyánk!

Ugy tudjuk, hogy a napokban ünnepeled Isten kegyelméből 70. születésnapodat. Nagy idő ez emberi viszonylatban, s nagy idő különösen, ha a Te munkás, minden szépért, minden jóért lelkesülő, magadat elégető egyéniségedet tekintjük. Ha nem éltél volna is 70 évet ama nevezetes Horátiussal és a hozzánk lélekben közelebb, sőt egész közel álló Petőfivel méltán elmondhattad volna már pár évtizeddel ez előtt, hogy: „Non omnis moriar“, vagy édes jó anyádnak, amidőn altagató dalt dúdolt feletted: „Anyám, az álmok nem hazudnak“!

Hiába, Te bevonultál a magyar lélek Pantheonjába, ezt nem veszi el lelkedtől sem az emberek törtétese, magukkal törődése, sem az irígy és kaján idő, amely mindeneket felőröl, csak a lelkieket nem.

A pataki főiskola ifjúsága és tanári kara örök időkhig emlegetni fog, mert szívébe zárta aranyos kedélyedet és dalaidat. De szívébe zárt Téged dalaidon keresztül a Kárpátoktól az Adriáig az egész magyarság és ritmusaid élni fognak, amíg magyar lesz a földön.

Kedves János Bátyánk! A szeretetet nagyon nehéz szavakkal kifejezni, sőt, talán nem is lehet teljesen. Mi mégis szeretnők, ha megérezned, hogy lelkünk most különösképpen együtt dobog a Tieddel és Isten gazdag áldását kérjük Rád születésed napja alkalmából Istentől megáldott kellemes karácsonyi ünnepet és boldog újévet kívánunk mindnyáján!

Tisztelettel és szeretettel a
köziskolai szék nevében:

Tárcezy Árpád sk.
közigazgató.

Sárospatak, 1942 dec. 24.

A Sárospataki Ifjúsági Közlöny munkatársai:

Főszerkesztő

Kovács Árpád
IV. é. th.

Felelős szerkesztő:

Hegyi József
tanár.

Főmunkatársak:

Major Zoltán IV. é., Bene Dezső III. é., Jakab Károly II. é., Ruskay Gyula I. é. teológus,
Andrássy Dezső, Merényi József V. é. tan. növ.,

Adorjány Manassé, Szacsury János és Vitányi Iván VIII. o. gimn. tanulók.

Híróvázlatozó: Lakó János I. é. th.

Kiadóhivatali főnök: Arday László II. é. th.

SÁROSPATAKI IFJÚSÁGI KÖZLÖNY

Főszerkesztő:
KOVÁTS ÁRPÁD

1943 január—márc. hó

Felelős szerkesztő:
HEGYI JÓZSEF tanár

Inter arma silent musae.

Háborúban hallgatnak a muzsák, mondja a latin közmondás. Ma különösen áll ez a mondás, amikor minden fronton háború dúl. Háború van a határokon túl, a fegyveres ellenséggel, de háború folyik idehaza is, ez a háború a lelkekért folyik. Folyik ez a háború a csüggedés, az elernyedés, a tehetetlenség és a telhetetlenség ellen. A háború a Gonosz aratása: nyomorúsággal, látásunk megzavarásával, az emberi indulatnak, a bűnnek elszabadításával elragadja a lelkeket. Elszakítja az összekötő szálakat, eltömi a léleklő pórusokat, hogy megfojtsa a lelket, kiölje belőle az Isten, a felebarátok, a haza szeretetét. Elzárja a lelket levegőjétől, nem engedi, hogy a hitben, tudományban, művészetekben meglássa a felettünk levő világot és abból erőt metítsen.

A testet lehet, kell is fegyelmezni. A lelket azonban nem lehet táplálék nélkül hagyni. A léleknek meg kell adni táplálékát! A lélek egyik tápláléka a szép. Szüksége van erre a léleknek. Ezt a szépet a lélek a művészetekben, a szép szemlélésében kapja meg.

Nagy hadvezéreink mindenkor magukkal vitték a csatákba zseb Horáciusukat.

A tudomány hatalom, a művészet fegyver, amellyel küzdeni lehet a lélekért. A tudomány és a művészet juttat levegőt a léleknek a szellem világából. Adjuk ezt meg neki!

K. Á.

ÍRÁS MAGYARÁZAT.

Alapige: Bírák 7:1—15.

Egy őszövetségi hadvezér, Gedeon harcra készül Isten népének ellensége és sanyargatói, a midianiták ellen. Nemcsak azért időszerű most erről szólnunk, mert háborús időben élünk, hanem főként azért, mert az élet állandó harc, folytonos küzdelem. A harc célja a győzelem. Győzelem nélkül halálba torkollik, a győzelemmel megnyerte az életet.

A felolvasott történet medrében a győzelemből fakadt életvize folydogál. Felszínén felbukkanni látszik a győzelemnek két feltétele is. Az egyik a *korán felébredés*, a másik *Isten parancsaira való figyelmezés*.

A szent történet is így kezdődik: „Felkele pedig jókor reggel Gedeon és az egész nép.” Azért már korán, még hajnal előtt ébredj, mert legelső kíváncsi, hogy készen legyünk. Idejekorán tudd meg, életünk fenyegetett és veszéllyel körülfont lét és ezt nagyon komolyan kell venni. Olvasni lehet a történelem hagyományát, Mohi pusztáján táborozott, elbizakodott magyarokról, akik könnyen vették dolgaikat, nyugodtan elaludtak. Egyszer csak ébredniök kellett, mert égett körülöttük a tábor, de már akkor késő volt a készülődés, meg az aggodalom.

A győzelem másik feltétele egy névnek birtoklásában rejlik. Ezt a nevet Gedeonnak adták először, mert lerombolta Baálnak, a pogány istennek oltárát és helyébe felépítette az igaz Isten oltárát. Elnevezték ezért Jerubbaálnak, magyarul megmagyarázva: a Baállal perló, Baállal küzdő. Vagyis az fog győzni, aki így tud imádkozni Istenhez: Uram, a Te ellenséged az én ellenségem, a Te harcod az én harcom, ahová Te küldesz, én oda megyek s a Te győzelmed, tudom, az enyém is lesz majd. Gedeon a 20. vers bizonyossága szerint ezt kiáltatta rohamra indult seregével: „Az Úrért és Gedeonért!” Nem magunkért, hanem az Ő nevének dicsőségéért és az övéiért kell harcba mennünk, mert így is, úgy is Isten lesz a győztes.

Isten bizonyos parancsokat is ad az ő seregének. Elsősorban, hogy abban a seregben ne legyenek senki mások, csak a választottak. Nem az egész nép és annak minden fegyverbíró férfija, hanem csak a kiválasztottak. Az őszövetség népe Isten népe volt, mégsem volt minden tagja Istené. A választottakból csak a választottak. Az őszövetség népe helyébe a Krisztusban megváltott új lelki-Izráel lépett, de a keresztyénségnek talán még annyi töredéke sem lehetne az Úr kiválasztottja, mint volt Gedeon 32.000-es seregéből a maradék kevés 300. Sokan a hivatalosak, de kevesen a választottak.

Nem a tömegben az erő, éppen azért kiált hangosan — mondá az Úr — menjen el innen, aki nem idevaló, mert az én győzelmem a választott seregre bízott. Menjen el mindenekelőtt a féltő és rettegő, maradjanak itt a bátrak. Ki a bátor? Aki már lélekben győzött, csak még külsőképpen kell kifejezni ezt a kész győzelmet, csak végre kell hajtani. A bátor csak győzelmet lát, csak győzelemről tud. És visszatérének Gedeon seregéből huszonkétezeren.

A 10.000 még mindig nagyon sok. Válaszd ki csak belőle az igazi harcost. Menjen el mindenki, aki nem tud önmagán uralkodni, mondotta

az Úr. Az én seregemben csak olyanok lehetnek, akik önmagukat már legyőzték. Aki még önmagát nem győzte le, az még nincs az Úrral. „Aki pedig velem nincs, ellenem van” — tanította Istennek testbeöltözött Igéje, a názareti Krisztus. Testvéreim! Amikor a ti szűkölködéssel teli éltetek is úgy szomjúhozik, most lehet megtudni, kit hagy meg Isten a maga győzelemre elküldött seregében, mert Gedeon vitézei is 300-an maradtak.

Isten az ő választottainak annyiból is biztosítja a győzelmét, hogy hegyen helyezi el őket. Mennyivel könnyebb nyilakat lefelé szórni a völgybe, mint alulról ostromolni a hegynek magasságát. A midianiták a völgyben voltak. Gedeont azonban, hogy biztos legyen a győzelmében, Isten a völgybe küldte alá. Nekünk is alá kell szállanunk az alázatosság völgyébe, mert így szerzünk bizonyosságot, hogy Isten valóban velünk van.

Végül tudnunk és vallanunk kell, hogy nem mi vívjuk ki Istennek győzelmét, hanem Ő vívta ki nekünk már mielőtt mi elindultunk és hozzáfogtunk volna. „Már én kezembe adtam a midianitákat” — mondta Isten — pedig akkor még Gedeon előtte volt mindennek. Úgyhogy Gedeonnak és embereinek harcolniuk sem kellett, csak megfújták a kürtöket és rárohantak az ellenségre. Isten már előbb győzött. Győzött már akkor, mikor a mi vezérünk az égi magasságból leszállt ide a Sátán táborának homályos, árnyékkal teli völgyébe. Vezér volt Ő, hiszen maga mondta: „Nem azért jöttem, hogy békességet hozzak a földre, hanem hogy fegyvert.” Órula mondja az egyik áldozócsütörtöki ének: „Harcodnak vége lett”. Isten győzelmét Ő vívta ki, mert az Ő szájából hangzott az Ige: „Bízatok, mert én meggyőztem a világot.”

Galambos Lajos th.

Az élet.

Írta: Molnár Mátyás IV. b.

*Csendes folyó a földi lét,
Kis életünk csónak csupán,
S mi benne ülve evezünk
A földi élet folyamán.*

*Míg evezünk csónakunkkal,
Hol bánat, hol öröm részünk,
Hol a boldogság, hol meg a
Bánat szigetéhez érünk.*

*Rövid sziget a boldogság,
Gyorsan elhagyja csónakunk,
Boldogságot életünkben
Nagyon ritkán találhatunk.*

*És ha el is érjük néha,
Csónakunkkal tovább megyünk,
Ismeretlen célok felé
Csak evezünk, csak evezünk.*

*Kiszállanánk, de nem lehet,
Az ismeretlen cél ragad,*

*Kis csónakunk csak ring, csak ring,
Célja felé gyorsan halad.*

*S míg megy, a bánat szigetét
Sokszor eléri útjain,
Hosszú sziget, látása csak
Szenvedés, gyötrelem és kín.*

*Messze távolra elkísér...
Sokáig mellettünk marad,
S e hosszú idő folyamán
Lelkünk sír bú-terhe alatt.*

*És evezünk, és evezünk,
A cél ködös, ismeretlen,
Mely ragad bűn és bajon át
Bánatokon, gyötrelmeken.*

*S elérjük célunk. Mi éltünk
Hullámzó vizén oly kevés:
Boldogság lesz küzdelminkért
A borostyán, az osztályrész.*

HUNGÁRIA.

SUOMEN NUMERO.

(UNKARIN TEKNIKKOJEN LEHTI.)

Egy furcsa újság fekszik előttem. Jóformán csak sejtem, hogy mi lehet benne s mégis érdeklődéssel nézegetem. Finn-kék betűkkel van felírva a neve: „Hungária“. A magyar technikusok lapjának finn száma ez.

Nem értek belőle semmit, de mégis olyan kedves újság, mert nemcsak pusztá betű, nemcsak papíros, hanem baráti, testvéri kézszorítás ez, amit meleg szeretettel küldünk Észak fiai felé.

Néhány hónappal ezelőtt tőlük is érkezett szeretetteljes köszöntés, amikor elküldték az „Otthon és kaszárnya“ magyarnyelvű számát. Hadd legyen most ez az újság felelet, válasz finn testvéreinknek.

Első oldaláról Kormányzó Urunk és Ristó Ryti finn államelnök arcképe néz reánk. Ugyanitt találhatjuk Kállay Miklós m. kir. miniszterelnök és Aarna Wuorima finn követ testvéri köszöntését.

A lap belsejében Szinyei Merse Jenő m. kir. kultuszminiszter cikkét találjuk, amelyben a finn-magyar testvériségről ír, azokról a kapcsolatokról és közeledésekről, amelyekben egymast kerestük s egymásra találtunk. Vitéz Bély Alajos I. O. V. a magyar fiatalság honvédelmi nevelését ismerteti meg finn testvéreinkkel. Vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc altábornagy a magyar cserkészmozgalomról, dr. Ullein-Reviczki Antal rendkívüli követ, sajtófőnök a magyar és finn sajtókapcsolatokról nyújt értékes felvilágosítást.

Dr. Paikert Géza miniszteri tanácsos, dr. vitéz Nagy Iván min. osztálytanácsos, dr. Csekey István, dr. Imre Sándor, Tömböly Dénes, Rajczy László és Visegrády Kálmán tollából találunk érdekes cikkeket, amelyek még jobban megvilágítják a finn-magyar testvériség lehetőségét és jogosultságát s alkalmasak arra, hogy a közöttünk levő kapcsolatokat szorosabbra fűzzék.

De ne higyük, hogy csak ennyi és nem több van ebben az újságban. Ha csak ennyi lenne benne, nem lenne értéke és értelme.

Viszi ez a lap finn testvéreink felé minden szeretetünket, amellyel irántuk, testvérnemzetünk iránt viseltetünk. Viszi csodálatunkat, amely elfog minket azzal a sok-sok hősi önfeláldozással szemben, amikről halottunk, amely elfog minket akkor, ha halljuk finn testvéreink halálraszánt bátorságát, hogy maroknyi népükkel szembe mertek szállani immár másodízben az orosz óriással s mindig győzni tudtak, mert a hősiesség lelke megacélozta erejüket, s minden finn úgy küzdött, mintha száz áltana a helyén.

Nem sok ez az újság, nem minden, de most nincs is idő többre. Háború folyik. Együtt harcol, ha egymástól távolabb is a finn és a magyar. Együtt, mert összekapcsol a közös származás, a közös sors, összekapcsol a mostani háború sok-sok finn és magyar hősihalottja, akik életüket áldozták azért, hogy népeik megmaradjanak a világtörténelem nagy forgatagában. Együtt harcol a finn és magyar egymásért s Európa jövődjéért.

Nincs időnk beszélni egymással, csak egy-egy futó kézszorítással üzenjük egymásnak, hogy élünk, harcolunk, együtt harcolunk a jövőendő útján. S ha egyszer megcsendesülnek a fegyverek, letéve azokat kezünk-ből, meleg szeretettel, kitárt karral, boldogan öleljük meg egymást, mint testvér a testvért.

Addig pedig harcoljunk azzal a tudattal, hogy nem vagyunk egyedül, testvérek vagyunk, harcoljunk a végső győzelemig Európa és nemzetünk új jövődjéért együtt fiának és magyarok!

d. Szabó László III. hh.

MAI MÁRCIUS.

„Reátok nagy feladat vár“...

(Kormányzó Ur Szózatából.)

Közel száz esztendeje hangzott el a márciusi szó: „Talpra magyar“! Akkor egy elnyomott, idegen uralom lánczaival megkötözött nemzetet kellett megszabadítani és talpraállítani. A márciusi szóra meg is rázkódott és talpraugrott a nemzet, de a túlerő ismét földre tiporta. A zsidbadság azonban kiment tagjaiból, s lassu erőfeszítéssel újra feltápáskodott s áll még ma is. Igen, felállott és ma is áll, de csak áll és nem halad, álltában elaludt. Ha 1848 előtt megkötözve, dermedten aludt a nemzet, ma állva alszik. Az idegeneknek azonban ez nem elég, ők nem aludva, hanem halva szeretnék látni ezt az ázsiai fénevadat. Készítik is számára a hurkokat és köteleket, s egyre közelebb férkőzve hozzá, lesik az alkalmas pillanatot, hogy végleg letiporják. Egyfelől a bolsevizmus fenyegeti hitünket, nemzeti, sőt személyi létünket és családi tűzhelyünk melegségét és békéjét. Másfelől gyengeségünket és felelőtlenségünket kihasználva, a vérünkkel szerzett földet akarják kihúzni a lábunk alól azok, akiket keblünkön melengettünk; és veszedelmesen haladnak céljuk felé. Gondoljunk az erdélyi és dunántúli állapotokra.

Talán sohasem volt olyan időszerű a márciusi szó, mint ma. „1848. március 15-ének lelkesedését nem lehetett valóra váltani. Ma ehhez minden rendelkezésünkre áll“ — mondotta Kormányzó Urunk március 15-i szózatában. Ha a most kínálkozó alkalmat elszalasztjuk talán a szemfedőt borítjuk nemzetünkre. Alvása közel jár a halálhoz, most van az utolsó pillanat, hogy felébredjen, hogy új erővel, kitartó munkával új életet kezdjen.

Az ébredés, hála Istennek, már megkezdődött. Egyfelől a külső veszedelem fenyegetésére áldozatra és ősi vitézségre ébredt a nemzet, másfelől, a nagy ébresztők szavára, — lassan bár, — de kezd építő munkára és önálló, magyar életre ébredni.

Első szavunk legyen Kormányzó Urunkkal „azé a — sajnos — sok ezer magyar életé, amely a hazáért, mint annyiszor ezeréves történetünkben, újra áldozatot hozott. Március 15-én, amikor a nemzeti megújulás, a nemzeti jövő áll gondolataink élén, szálljon minden szeretetünk, tiszteletünk és elismerésünk azok felé, akik már nem élnek, vagy hadifogság-

ban vannak, vagy kórházi ágyon szenvednek itthon, vagy rokkantan kerültek haza. Ők a mai idők nagy magyar kötelességteljesítői. De minden szeretetünk és gondoskodásunk azoké is, akik apát, testvért, gyermeket, élettársat vesztek el.“

A háború áldozata nem egyforma, egyik sokkal többet áldoz, mint a másik. A felelősség azonban egyforma. Amit kint vérrel váltanak meg, azt az itthonmaradottaknak kell megtartani és továbbvinni. Az itthonmaradtak feladata, hogy pótolják, ami a harctéren elpusztult, mind emberben, mind anyagban és a szellemi élet fejlesztésében.

A mai március 15-ike sürget, hogy ébredjünk a kábult álomból. Fel akarja rázni a felelőtlen magyar tömegeket. Ráz, szaggat bennünket: Ébredjétek magyarok! Nem látjátok a hazátok felé hömpölygő véres felhőket? Nem látjátok, az idegenek mint ássák magukat hazátok testébe? Nem látjátok, hogy kopik a föld a lábatok alól, s hogy koptok ti kifelé apáitok földjéről.

A magyar öntudatra ébredésnek nem szavakban, hanem munkában, nem egyéni célok kergetésében, hanem összetartásban kell megnyilvánulnia.

— „Szálljatok mindig keményen szembe a társadalombontó törekvésekkel. Ezek rendszerint válogatás nélkül mindennel szemben a tagadást hirdetik. Pedig még az egészséges reformokat sem szabad, hogy a demagógia sajátítsa ki magának, mert az szem elől téveszti az adott lehetőségeket, túlkiabálja az észszerű jóakaratot és háttérbe szorítja a komoly munkát: Az újítás is csak akkor lehet egészséges, ha az élet józan követelményeihez simul“ — mondotta Kormányzó Urunk a leventékhez intézett szózatában.

A mi ébredésünk ne mindennek a tagadása, s ne üres magyarkodás legyen, hanem abban nyitvánuljon meg, hogy a munkában kitartóak, szellemünkben magyarok, lelkünkben Istenfélők és semmi áldozattól vissza nem riadók legyünk.

A sárospataki diákság régi keretek között, az örök — tehát mindig új — magyar szellemben ünnepelte a szabadság ünnepét. Ünneplésünket az Isten házában kezdtük, kifejezve ezzel, hogy Istentől származik csak igaz szabadság. Utána az előző évektől eltérőleg a hősök emlékműve elé vonultunk, mintegy azt fejezve ki vele, hogy Isten után legszentebb kötelességünk tisztességet tenni azoknak, akik értünk haltak. Itt hallgattuk meg Kormányzó Urunk Szózatát, melyet a levante ifjúsághoz intézett. Délután a szokásos keretben emlékeztünk a multa és néztünk a jövőbe. A Mudrány-teremben, a Petőfi- és Kossuth-emléktábla előtt tartott ünnepélyek mind a pataki diákság ősi szellemében, a semmi munkától és áldozattól vissza nem riadó lelkesedés tüzeiben folytak le.

Este a Mudrány-teremben irodalmi és zenei estet rendezett az „Ifjúsági Közlöny“ Hajdu Anna énekművésznő, az Operaház tagja, Szentgyörgyi László hegedűművész és Gulyás Pál költő felléptével. Nekik ezen az úton is köszönetet mondunk. Művészetüknek legszebb köszönet az a lelkesedés, mellyel azt a közönség fogadta. A gyönyörűsége, melyet művészetük nyújtott évekig emlékezni fog a pataki ifjúság. Ők azonban nemcsak művészetüket csillogtatták meg előttünk, többet tettek ennél: szolgáltak.

Szolgálták az ébredő magyar szellemet, mely nem tűr meg magában csak értéket és szépet. Hogy az ő művészetük értékes és szép volt, arra már felelt a pataki diákság tetszése.

Igy ünnepeltünk. Most pedig kilépve a hétköznapiakba, vigyük tovább a felvett fáklyát. „Március van és határtalan az Élet“ (Ady). Új élet márciusa, új élet tavasza fakad Európára. Mi magyar virágokat akarunk vinni ebbe a márciusba, hogy majd egészséges gyümölcsöket szedhesse nek fiaink, ha majd eljön a termő nyár.

Befejezésül kérdezzük a költővel: „Lesz-e gyümölcs a fán...?“ — és feleljünk a Kormányó Urunk szavával: „Bizom a mai fiatal magyar lelkek életerejében, mely meghozza a szebb jövőt.“

Adorján József th.

Beszélgetés egy gyűjtőívvel.

Az elmúlt napokban közöttünk járt Hajdu Anna. Gyönyörködtünk művészetében, s megújuló tapsok között hallgattuk a mi dalainkat: a magyar népdalokat.

En azonban most nem Hajdu Annáról, az énekművésznőről akarok beszélni, hanem Hajdu Annáról az emberről. A református, SDG-s Hajdu Annáról, aki beállt pataki diáknak. Ne csodálkozzék senki, nem mondok valótlanyságot: Hajdu Anna pataki diák, még pedig a javából.

Mikor az újságok, folyóiratok írni kezdtek a mi templomépítő munkánkról, a sok kisebb-nagyobb bajokkal küzdő, nemtörődöm, vagy a hirt legfeljebb elismerőleg tudomásul vevő emberek között olyan valaki is akadt, aki nemcsak kételkedni, csodálkozni akart és tudott, hanem cselekedni, dolgozni is. Hajdu Anna budapesti énekművésznő — egyedül a hangversenyző énekes, művészvilágból — olvasva a pataki diákok újabb nagy vállalkozásáról, azonnal cselekedett. Nem 5—10 pengővel fejezte ki elismerését és együttérzését. Többet csinált: gyűjtőíveket kért Patakról. Gyűjteni akart annak a templomnak a javára, melyet a pataki diákság a maga erejéből akar felépíteni.

Szégyenkezéssel valljuk be, hogy nem nagy reménységgel néztünk a gyűjtés elé. S most kezünkbe került a művésznő egyik gyűjtőíve, melyet dr. Újszászy Kálmán theol. igazgató 1942. július 14-én adott ki. Ez a gyűjtőív megszégyenített bennünket kishitűségünkben és csüggedésünkben.

S nem kellett „meginterjüvölni“ a művésznőt, s beszélgetni vele arról, hogy jutott eszébe ez a gondolat és hogy lehet hangversenyteremben templomra gyűjteni. Nem volt erre szükség, mert beszélt ez a gyűjtőív magától is. Halk hangon, csendesen, szerényen, de ha jól odafigyelünk, megértjük a szavát. Hallgassuk csak, mit mond ez a kék-zöld tintával, ceruzával teleírt, az egész országot bejárt fehér papír.

... Gödöllőn kezdtem pályafutásomat. Gazdám Anna napjára tortát kapott ajándékba, melyet kisorsolt az ünneplő vendégsereg között. Ekkor került először kék-tinta írás érintetlen, habfehér testemre: 28 P....

... aztán visszamentem Pestre. A rádióstudióba kerültem. Énekművészek vették kezükbe a tollat, s írták pengőiket az első 28 alá...

... utazni kezdtem. Ott lapultam mindig gazdám táskájában és vártam, mikor vesznek elő... Kisújszállás... Hódmezővásárhely... Budapest... városok... hangversenydobogók... vacsorák... látogatások... S mindenütt írtak rám valamit... Lassankint betelt az első lapom...

(Itt egész elhalkult a papírlap... elfáradt az emlékektől. Suttogásából csak töredékeket jegyezhettem fel.)

... Gyorsabban, messzebb utaztam. Valahol egy meghallgatott imádkozó írta rám hálája jelét: 10 P...

... Nyiregyházára is elmentem. Fehér leánykéz írta rám ideges, álló betűkkel az eredményt: Ref. leányinternátus 10'20 P...

... utamon írt rám lány, férfi, öreg, fiatal... találkoztam jószívű emberekkel Érsekújváron, Sárospatakon, Csepelen, de a legérdekesebb élményem mégis az ország szélén, Székelyudvarhelyen volt. Hangverseny utáni vacsorán kerültem elő rejtekhelyemről, s gazdagodtam meg egy fiatal magyar tiszt gyakorlott, egyensúlyozott írásával: székelyudvarhelyi székely zászlóalj tisztikara 28'50 P...

Tovább is beszélt az én gyűjtőívem, de nem figyeltem oda. Elgondolkoztam. Mennyi mindent rá lehet írni egy fehér papírlapra, ha van kéz, amelyik vezesse a tollat és mennyi mindent el tudnak mondani a betűk, ha van szív, amelyik megszólaltatja őket. Keserűen támadt fel bennem a kérdés: miért csak egy Hajdú Anna van? A sok ide-odajáró, kulturát terjesztő magyar művészember közül miért csak egy nőnek a szívéét hatotta meg a mi kérésünk? Hol vannak a többi református Hajdú Annák, akikben él az élet, a megmaradás, a segítség tüze? De nagy tanítása is van ennek a beszélgetésnek. Pataki diákok, kicsik, nagyok, öregek, fiatalok, halljátok meg a gyűjtőív beszédét, s kövessétek a példát! S te, magyar testvérem, ki olvasod ezeket a sorokat, gondolj arra, hogy mi lenne velünk, ha nem lennének ilyen drága, beszédes gyűjtőívek, s kövesd te is a példát!

... Most visszaküldelek, teleírt gyűjtőív. Köszönöm neked a megsegényítést, a biztatást, a reménységet. Menj vissza Pestre gazdád kezeihez, s folytasd áldott útadat. Menj, utazz, s beszélj mindenütt a szegilongi kis gyülekezetről, amelyik várja, nagyon várja már, hogy megnyíl-jék előtte a templomajtó. Beszélj arról, hogy a pataki diák ezután is dolgozni akar, nem hagyja abba a munkát, hogy Nagykázmér és Szegilong után Végárdó és Berecki fog következni, mert meg kell menteni minden elvesző magyar lelket.

És ha hazaérsz, mondd meg gazdádnek, hogy beszélgettél a pataki diákokkal. Mondd meg Hajdú Anna énekművésznőnek, hogy a pataki diákok nem fogják elfelejteni a nevét. Az éneke, művészete elmulik egyszer, de a szegilongi templomhoz hordott téglák örökké megtartják a nevét.

Isten veled fehér gyűjtőív, jó utat! Imádkozunk, hogy jöjj vissza hozzánk minél előbb, testvéreiddel együtt. A viszontlátásig is sok szerezettel gondol rád az összes pataki diákok nevében:

Jakab Károly
ref. hittanhallgató.

ELBESZÉLÉS,

C Í M N É L K Ü L .

Az asztal mellett ült és bámult. Szeme üresen, kifejezés nélkül meredt az asztal másik oldalán álló szék támlájára. Gondolkodott. Mindenre gondolt és semmire.

Összerezzenet.

A theologus jött be. Szemüvege érdekesen villant, amint a huzatos, sötét folyosóról a világosabb szobába lépett.

— Mit csinálsz?

— Semmit az égvilágon. Bámulok, — mondta, mintha még azt is el akarná titkolni, hogy gondolkodik.

A theologus levette a kalapját, a télikabátját, — a sálat gondosan összehajtogatva a belsőzsebébe tette, — leült az asztal mellé, elővette studiumait, s tanult.

Nagyon szorgalmas ember volt.

A fiu bámulta még egy ideig a magoló szobafőnököt. Aztán, mint aki nagy terhet emel, kinlódva felkelt a székről.

A vállait hátranyomta, nagyot lélekzett, Jól esett nagyon. Majd vánszorgó léptekkel a kabátjához ment; félkézzel megfogta. Ugy maradt vagy egy félpercig. Feje lekókadtt, gerince előregöbült, s szeme megint a semmibe bámult.

Kihúzta magát, megrázta a fejét. Ránézett a szobafőnökre, hogy látta-e ezt a megroggyanást. Nem látta.

Felvette a kabátját, s lassan az ajtófelé indult.

— Szervusz! — ejtette meg a fejét az asztal felé.

— Isten veled! — válaszolt a szemüveges theologus, fel sem nézve a gépelt studiumról.

Szép későőszi nap volt. Az iskolakertben, — amely szeptemberben, amikor először meglátta, az élet ragyogó, pompázó zöld színében tündökölt, — most vastag levélszőnyeg borította a földet, s néha megindult a lába alatt, ha egy-egy lehullott fényes vadgesztenye került a cipője talpa alá.

Az ágak között, — amelyeken csak elvéve akadt itt-ott egy-egy levél, — átragyogott a nap s érdekes árnyékokat rajzolt a meggörnyedten vánszorgóra.

Egy fényes sáv, egy sötét sáv, egy rezgő árny-folt.

Elment a hátsó kapuig. Visszafordult. Csak akkor vette észre, hogy hol jár, mikor ismét a kopott, vén falépcső kongott a talpa alatt.

Bement a szobába.

A theologus meg sem mozdult tán azóta, hogy elment.

Kabátostul levetette magát az ágyra. A szeme most is átnézett a falon. A menyezeten át talán nem is az eget látta, hanem azt, ami az égen is tul van.

Nem mozdult. Hallgatott. A szobafőnök stádiuma csak néha zörgött, zizzent egyet, amikor tovább fordított egy lapot.

— Fáradt vagyok, — szólalt meg váratlanul az ágyon a fiú.

— Hát pihenj.

— Ó, nem úgy. Hanem, . . . nem is tudom elmondani neked, hogy miben fáradtam ki. Tudod, . . . tudod, . . . talán az életben. A tanulásban, mindenben!

Hangosan beszélt már, szinte kiabált. A szeme fényes lett, a hangja, a szájaszéle remegett, mintha mindjárt sirva fakadna. Nagyon sajnálta most magát.

— Rossz hangulat csak; pihend ki magad.

— Nem, nem érted ezt te. Nem érted s nem is fogod megérteni, mert ez az én dolgom, s nem a tiéd. Lehet, úgy gondolod, hogy értesz engem, s lehet, hogy lesz idő, amikor én is elhiszem, hogy értesz, de valóságban sohasem értheted meg az én bajomat és az én fáradságomat, s nem értheted meg másét sem. Csak a magadét. Nem érted, mert nem értheted. Hogyan is érthetnél, hisz' nem tudod mi fáj nekem? Az élet, az emberek, a világ. Minden! Fáj, hogy lélekzenem kell, hogy látnom, éreznem kell, — fáj, hogy emberek vannak körülöttem, fájna az is, ha nem lennének, — fáj, hogy szüleim vannak, de ha nem lennének, beleőrülnék, — fáj, hogy nincs testvérem, de ha lennének nem bírnám ki őket. Minden fáj, érted?! Fáj, az, hogy most őszi van, — fáj, hogy nyár volt, hogy tél lesz, aztán meg tavasz. Miért kellett nekem a világra jönnöm? Miért? Mond, miért?

A teológus mereven bámult rá. A felszólításra nyelt egyet, megköszönte a torkát. Beszélni akart.

— Ne! Ne szólj! Tudom mit mondanál! „Istennél van a felelet!” Jó. De rólam megfélekedezett. Mikor én megszülettem, más dolga volt. Az én életemnek nincs célja!

— Te vagy a hibás! Isten nem ad célt. Ő erőt ad a cél kiválasztásához és eléréséhez. Gondolkozz, mi az, amiért neked érdemes élned?

— Hogy mi? Én tudom. A Gyerek. Az Utód. Ez az élet célja. De én nem bírom el magam a célig.

— Ha a saját erődből akarsz eljutni addig, nem is sikerül. Ha az Ő segítségével, akkor igen.

— De én kértem az Ő segítségét. És nem segített.

— Az életben van valami hiba. Vess számot magaddal.

Vessek számot az életemmel?

Minden este féltizenegyől tizenegyig az asztal mellett ült és írt.

Írta a Tegnapot és a Má-t.

Lázasan írt. A tolla száguldott, rohant a fehér papíron, s sötét barázdákat hagyott maga után. Az élet barázdáit.

Márciusban már majdnem utólérte az időt, majdnem utólérte a életét. Ha sikerül, névnapjára meglesz a nagy számadás névnap ajándékul.

Március tizenhetedikén készen volt az írás. Megvolt az ajándék. Nagy ajándék.

S megvolt a másik ajándék is. De arról senki sem tud.
Az egyik a multat mutatja. A tisztaságot, amely a piszok között nem látszott, a kint, amely az örömök között elveszett, az életet, a tizen-nyolc évet.

A másik ajándék a jövő záloga. A fényé, amely olyan, mint a csillagok fénye, a könnyűségé, amely olyan, mint a pára, az életen túli életé, a végtelenségé.

Tizenegy elmúlt már, amikor az ablakon kiereszkedve elindult a híd felé.

A hold fényes tányérja előtt egy-egy felhőcafat vonult végig nyugatról keletnek.

Az utcákon nem járt senki. A víz a híd alatt, mintha valami fényből és árnyékból összerőtt csoda lett volna.

Felült a híd széles korlátjára, s mintha színházban lett volna, gyönyörködött a hullámok játékában.

Mosolygott.

Az ölében ott fehérlett a füzet. A kezében egy pisztoly csillogott sötétén.

A holdat eltakarta egy felhőrongy. Mikor újra előbukkant, valami ép' csobbant a vízben.

A füzet.

— Az életem . . . — suttogta, — az egyik életem! — Nevetett.

Mintha válasz lett volna a nevetésre, vad szél száguldott végig a víz felett.

A hold már csak halványan vetette fényét anyjára, a földre.

Megint csobbant valami. — Egy hal vetette ki magát a vízből.

Felemelte a kezét. Öklében szorongatta a pisztolyt. A homlokáéhoz nyomta. Így állt egy percig, mint egy szobor.

Egy villám sisterget keresztül az éjszakán, s nagy csattanással fűlt a vízbe. Megvilágította a fiút.

Összerezent, s mintha égetné a kezét, hajította a pisztolyt a vízbe. Az eső is rákezdett.

A szél cibálta a haját, az eső könnyel keverve mosta az arcát. Tétovázott még, de aztán arcát odakínálva a szélnek és esőnek, felszabadulva, békével a szívében, elindult.

A villámok meg-megvilágították az üres hidat. Minden csendes volt a víz felett, csak a hullámok rohantak vadul össze-vissza, egymásnak és a partnak, amerre a szél kergette őket korbácsával . . . —F— VIII. o.

KINCSEM.

**Elmondom egy dalban,
ami ajkamon van,
de mit szívem érez,
nem lelek szót hozzá . . .
Eldúdolom halkan . . .
Csak ez marad enyém . . .!
Ez a kincs: a dallam . . .!**

Vitéz Ferenc th.

Egy darab szappan.

(Humoros jelenet.)

Személyek: Szappanhy Ányos, honpolgár.
Mentő Angyalka, honleány.

Szln: Az iskolakert egyik padja. A hős, Szappanhy Ányos feldúlt arccal ül a padon. Szemében életúnság és teljes reménytelenség; kezében egy óriási revolver.

Szappanhy Ányos:

... Elvégeztetett! Jöjj, sötét halál,
Te ments meg engem létem börtönéből.
Nem bírják immár roskadt vállaim
Cipelni tovább e gyötrelmes tehert...
Egy éve, ah! egy éve annak már,
Hogy utóljára bírtam egy darab
Szappant, e drága, tisztító lényeket.
A testi szenny feldúlja lelkemet:
Térdem kalácsán cukorrépa nő,
Hátam közepén kikerics virul.
Óh, a kegyetlen végzet letiport;
Nyomorult éltem a szenny martaléka,
S mi biztatna, sehol egy fénysugár!...

(Elgondolkozva.)

Hej, Sanda Szatócs, régi cimborám,
Miért is kellett véled összevesznem
Gyermekkorunkban azon a színes
Üveggolyón, mit játékunk közben
Tőled elnyerék? ... Kikacagtalak
Akkor, mikor a szép üveggolyót
A forgandó szerencse nékem adá —
Most te vagy felül, te nevetsz rajtam,
Ha szappanért elődbe járulok...
Hogy megaláztam férfibüszkeségem,
Mikor kértelek, Istent, hogyha ismersz,
Adj nekem egy kis darabka szappant,
Csak akkorácskát, mint egy kis kavics,
Hogy magamról eltávolítanám
A koszt, mely megfojt, elnyom, megemészt.
De a te szíved ah, könyörtelen,
Keményebb, mint a sziklák gránit-bérce
S az én kérésem nem talál tenálad
Meghallgatásra! ... Feladom a harcot,
Jöjj sötét halál, válts meg engemet
E gyötrelmekedtől, melyeket tovább
Elviselni én képtelen vagyok!
(Halántékához emeli a revolvert s még egy utolsó, szomorú pillantás-
sal elbúcsúzik az élettől.)

Mentő Angyalka (jön):

Teremtő Isten, mit látnak szemeim!
E férfi épp kioltani készül
Élete mécsét! Meg kell őt mentenem!

(Odalép a hóshöz):

Uram, hogy képzel tenni ön ilyet,
Minek tevését tiltja a morál?

(Kicsavarja a hős kezéből a revolvert.)

Így ni. Most aztán mondja el nekem,
Mi vitte önt e szomorú lépésig?
Meghallgatom és segítek magán.

Szappanhy Anyos:

Kisleány, kérem, ne szóljon bele
Tragédiámba, mit a sors keze
Számomra kimért. Hogy segíthetne
Gyöngé nő a bajban, amikor már
A férfiváll is megroskadt bele? . . .
Távozzon, kérem, és hagyjon sorsomra.

Angyalka (aki közben szerelemre gyulladt a hős iránt.):

„Karod erős, szíved emelkedett,
Végetlen a tér, mely munkára hív!”
Emlékezik ön e szózatra még?
Én vagyok Éva, ön meg Ádám, érti?
S ha bánat marja a férfigebelt,
Azért vagyunk mi, gyöngé asszonyok,
Hogy eloszlassuk a bú fellegét
Homlokotokról, büszke férfiak,
Nos, meséljen hát. Hallja? Akarom!

Anyos (közben szintén szerelemre gyűl a lány iránt):

Elmondom hát, hogy maga is belássa,
Számomra nincs más út, csak a halál.
Látja e szakált, látja ezt a mocskot,
Mely testi énem egészen bevonja?
Nincs szappanom, kislány, s egy éve már
Hogy ez a drága, tisztító iparcikk
Az én testemet elkerüli távol.
Nem élet így az élet, kisleány!

Angyalka (elgondolkozva):

A baj valóban súlyosbb, mint gondolám.
Azt hittem, imádottja hagyta el
Vagy hogy vagyonát vitte el a vész,
Vagy más efféle szokásos csapás . . .
De mivel mondtam: segítek magán:
Nézzen ide és viduljon fel szíve:

(Elővesz a zsebéből egy darab szappant. Anyos szeme felvillan.)
Ezt önnek adom — *hozomány gyanánt.*

Anyos (felújjong):

Angyalkám! Édes! Éltem megmentője!
Ide a szappant és gyermek a paphoz!

(Függöny.)

Idegen ötlet alapján

Takách Béla IV. é. hh.

ÉJTSZAKA.

Csodálatos éjtszaka volt. A hold és a csillagok pompája elhomályosult egy csillag véraranyszínű ragyogása mellett.

A pásztorok, az Idő bölcsei ámulattal nézték a csodát.

— „Vérszínű a csillag, — borzongott meg a legfiatalabb — háborút jelent!”

— „Vérszínű a csillag, — mondta a másik — pusztulást, halált jelent.”

— „Vérszínű a csillag, — mondta a harmadik — éhínség, sírás lesz a földön.”

A legidősebb, öreg, világtalan, őszhajú ember suttozta:

— „Megszületett az Élet!”

Világtalan arcát boldogan fordította a megérett csillag felé.

Az első karácsony éjszakája volt...

ÖRHÁZ.

Ott áll két falu között a kicsiny házacskó. Talán nem is jelent többet sokak számára, mint egy számot a statisztikában. Egy ház — egy ember.

A vasúti sinek acélkígyója rohan előtte a végtelenből a végtelenbe anélkül, hogy egy pillantást vetnének a házra s lakójára.

A gyorsvonat sietős zakatolással rohan el mellette. Kivilágított ablakai szinte incselkedve szólnak feléje: — „Jöjj velünk!”

A személyvonat méltóságteljes sebességével elhúzva a ház előtt kíváncsian fordul feléje: „Ki vagy? Jöjj velünk!”

A tehervonatok, a szuszogó, fekete füstöt izzadó tehervonatok zakatoló, asztmás szuszogással hívják: „Jöjj velünk a végtelenbe!”

S ő mindig azt feleli: „Nem megyek. Rátok vigyázok. Őr vagyok, a végtelen útjának kicsiny őre. Maradnom kell, hogy ti rohanhassatok a ködbevesző messzeség felé. Én állok a vártát! Én, a biztonság, a 82-es őrház!”

ARATÁS.

Szikrázó nyári reggel volt. A tömött, basafejű aranykalászok szinte a földig hajoltak a nyár buja pompája előtt.

Fürj szaladgált a búzatengerben. Csak az ő pittyegése zavarta meg a kalászok bársenyos, simogató zizegését.

A búzatabla szélénél megáll az Ember és az Asszony. Áhitattal nézik az aranytengert. Olyan buja, termékeny, mint az áldott asszony öle.

Az Ember megvillantja a kaszát, — a napsugarak ezüstösen pattannak le róla — aztán nekilendíti erőtől duzzadó karját s az első suhintás nyomán egészen a földig hajol az „élet” Ura és szolgája, az ember előtt.

Az Asszony, örök rabszolgája az életnek, meghajolva követi az Embert.

A kaszavágások, a ledőlő rend valami csodálatos dalt zsongnak, selymesen, lágyan zengik a diadalmas, Istentől áldott munka himnuszát.

Aratnak...

TÉL.

Erősen megrázta szakállát a Tél. Hófehér szálai vastagon borítják a földet, mintha szent kommunizmussal mindent egyenlővé akarna tenni, tisztává, szúzi fehérré.

Alaposan megfázhatott a keze, nagyokat fú a markába. Fújása, mint süvítő északi szél rohan végig a pusztán.

Itt-ott varjak fekete foltjai teszik elevenebbé az egyhangú fehérséget. Néha egy-egy nyúl baktat, vagy menekül a róka elől. Más mozgás nincs. Fehér takaróját fülig magára vonva, a tavaszcél álmodik a pusztán.

—i—ó—ó

Fényképezés — Patakon.

Néhány hete fényképkiállítás volt Patakon a főiskola tanácstermében. A „Diák Foto“ hozzánk is elküldte — immár másodszer — országos fényképpályázatának képanyagát. Talán érdemes lesz azon melegében meggondolni, vajjon milyen jelentősége lehetett ennek a kiállításnak és milyen tanulságokat vonhatunk le belőle?

A kiállítás képei — ezt senki sem tagadhatja — kétségtelenül szépek és jók voltak és azt hiszem, nem okoztak csalódást azok számára, akik nem sajnálták azt a kis időt, amire szükség volt, hogy alaposan végignézhesse őket az ember. De vajjon hányan lehettek azok? Bizony igen kevesen! Sárospatak egész közönsége és egész diáksága csak mintegy 130 látogatóval képviseltette magát!

A pályázat kimondottan diákpályázat volt. Csakis országunk középfokú iskoláinak diákjai vettek részt benne. Ezen iskolák között a pataki főiskola előkelő helyet foglal el. Ebből az következne, hogy a pályázaton is nagyobb számmal vettek részt pataki diákok. A katalógus azonban mást mond. Míg egyik-másik iskola 6—8 képpel is képviseltette magát, a pataki diákok közül egyedül ifj. Tárczy Árpád képét láttuk a kiállításon.

„De hiszen ez nem tartozik rám,“ — mondod talán, kedves olvasó és válladat vonogatod. — „Egyáltalán mi értelme lehet a fényképezésnek és különösen mi az ilyen vándorkiállításoknak?“ Pedig hidd el, nincs igazad! Engedd meg hát, hogy néhány szóval feleljek kételkedő szavaidra.

Lássuk először, hogy mi a célja a fényképkiállításnak. Ugyanaz, ami minden más kiállításnak és pályázatnak: A különböző vidékeken élő fényképészek munkáját és eredményeit egymással megismerteti, ezáltal elősegíti, hogy tanuljanak egymástól és egyúttal egymás felülmúlására, tehát jobb munkára ösztönzi őket. Magának a fényképezésnek a célja és értelme pedig az, hogy megörökíti, sőt ügyes fényképező kezében még szebbé teszi, valósággal eszményíti életünk múltó szépségeit és ezáltal alkalmat ad arra, hogy a majdnem minden emberben többé-kevésbé fellelhető művészi ösztön kifejlődjön még ott is, ahol más adott

ságok, pl. a kézügyesség hiányzik. Visszavarázsolja régmúlt kedves jelenetek hangulatát, újból elvisz kellemes, szórakoztató kirándulásainkra, a sportoló számára feleleveníti szenzációs sportesemények régmúlt izgalmát, eleven képeskönyvvé alakítja át emlékeinket. Aki fényképez, szebbnek, jobbnak látja a világot és kétszeresen szebbnek az, aki jól fényképez!

A beszéd vége az lesz, hogy a fényképezés is művészet. Márpedig mindenki tudja jól, hogy: „Inter arma silent musae“, tehát hagyjuk az egészséget, — vágod rá a gyors választ. Sebben talán van is valami igazság. Háború van és bizony a fényképezésnek is vannak korlátozásai. Az őszszel gyanútlanul sétálgattam fényképezőgéppemmel a vasút mentén és éppen a kisvasút hídján jártam, midőn egy hajtányról két zord vasutas toppant elém, mondván: „Tilos dolgot cselekszik, midőn az Államvasutak területén fényképez! Igazolja magát, vagy bekísérjük és ha valami rossz szándék vezérelte, bizony meg is büntetjük!“ Bizony nem örültem a dolognak, annál kevésbbé, mert nem tudtam igazolni magam. S csak hosszas rábeszéléssel tudtam meggyőzni a két vasutast ártatlanságomról, mire azután elengedtek. És a tanulság: nem szabad mindent lefényképezni, amit lát az ember. Ez is háborús korlátozás. De talán sokkal súlyosabb ennél, hogy nem lehet filmet és egyéb fotócikkeket beszerezni.

Mindemellett a háború a fényképészek számára nemcsak korlátozásokat, hanem új feladatokat is jelent. A „Diák Foto“ új pályázatot hirdet minden fényképező számára! Kedves olvasó, vedd elő porosodó gépedet és készíts felvételeket az orosz fronton harcoló katonák családjáról, hozzártatózóiáról! Küldj el egy képet a harcoló honvédek Oroszországba, a másikat pedig a „Diák Foto“ szerkesztőségébe és írd rá a honvéd nevét, itthoni címét és táborig postaszámát. Aki 1943. november 1-ig a legtöbb ilyen képet küldi be, elnyeri a „Diák Foto Bajtársi Serlegét“, a helyezettnek pedig fényképezési eszközöket, könyvet kapnak jutalmul. Hazafias munkát végzel, kedves olvasó, ha benevezel a pályázatra, mert örömet, nagy boldogságot okozol harcoló katonáinknak.

Rajta tehát, fényképező bajtárs, elő a gépet és munkára fel!!

Kiss Miklós VIII. o. t.

Nem küldött az Isten

*világot rengetni,
népeket tiporni,
zúzni kősziklákat;
hanem azért küldött,
hogy, ahol a bánat
mély sebeket ejtett,
gyógyítsam be híven
szent szeretetének
drága olajával,*

*s ahol csúf a világ,
ahol csúf az élet,
vonjam be a remény
lággy, zöld bársonyával,
s énekeljek Róla
időtlen időkhig . . .
és ez egész földet
ültessem be sűrűn
illatos virággal . . .*

Viléz Ferenc th.

HIREINK

Tárczy Árpád gimnáziumi és közigazgató úr feleségét korán magához szelítette az Ur. Igazgatónk szerető hitvest, fia pedig drága édesanyját veszített el. Az ifjúság őszinte részvétét tolmácsoljuk.

Dr. Enyedy Andor püspök úr Sárospatakon. Közvetlen meleg szavait, melylyel a VIII. népfőiskolai tanfolyam hallgatóit búcsúztatta, azt hiszem olyan mélyen szívükbe zárták azok a romlatlan lelkű magyar fiúk, hogy soha nem fogják elfelejteni. — Mi is kaptunk Tőle egy kis útravalót az életre, egy pár kedves tanácsot azon a beszélgetésen, melyet a theol. ifjúsággal tartott; továbbá az internátusi szobák meglátogatása alkalmával.

Hivatalos látogatást végzett a gimnáziumban és tanítóképzőben dr. Pauka Tibor a kassai tanker. kir. főigazgató helyettese. Kiséretében volt dr. Meskó István tanügyi tanácsos is. Mindketten elismeréssel nyilatkoztak a tapasztalt dolgokról.

A főiskola gondnoksága márc. 1-től helyettes tanárként alkalmazta a gimnáziumban Hazagh Mihály okl. angol—német szakos tanárt, a gimnázium és theologia volt növendékét.

Ellenőrzésre küldte ki dr. Szabó Ernő sárospataki főiskolai ének- és zenetanárt a kassai tankerület ének és zene oktatásának felügyelőjét a Kassai Zeneiskolába és Premontrai Gimnáziumba a kassai tanker. kir. főigazgató.

A nyolcadik osztály 200 P-t adományozott két szegénysorsú diák megsegítésére, akiknek apjuk frontszolgálatot teljesít.

Katonai szolgálatra vonult be Ablonczy György gimn. tanár.

Királyhelmeceen működtek a regősök 21-én: ének- és zeneszámaikkal, szép szavatokkal valóssággal el bővültek a közönséget. Nagy Barna dr. theol. professzor előadásával megnyerte a közönség tetszését.

Házasságok. *Sajgó Irénke* ref. tanítónő és *Kovács István* hernádszurdoki lelkipásztor 1942. dec. 30-án tartották esküvőjüket az olaszliszkai ref. templomban. Igét hirdette: Makó Dezső erdőbényei lelkipásztor (Péld. 4: 23.) alapján. — *Harsányi Ilona* és *dr. Koncz Sándor* m. kir. református honvédelelkész 1913. január 23-án tartották esküvőjüket a sárospataki református templomban Isten áldása kísérvé őket a közös úton.

Örömhír. Dr. Ujszászy Kálmán theol. igazgató úr családjában örvendetes esemény történt. Ujabb (fiú)-gyermek áldással aranyozta be életüket az Ég és Föld Ura.

A lelkészsképesítő vizsgálatot dr. Enyedy Andor püspök úr vezette febr. 8-án. Vizgát tettek: Katocs Géza, Molnár Sámuel és László Béla segédlelkészek. Isten vezérelje továbbra is az ifjú lelkipásztorokat. I. lelkészsképesítő vizsgát tett Tóth K. Ádám.

Dr. Szabó Ernő főisk. ének- és zenetanár hegedűszámokkal szerepelt az újhelyi Kazinczy-kör előadó ülésén, dr. Szabó Ernőné zongorával kísérte férjét regőseink pedig énekszámokat adtak elő.

A „Péntek Esték“ előadásorozatában a két legutóbbi előadás nagyon szépen összefért összetartozott. Dr. Zsiros József theol. tanár „Magyar életünk szumir gyökerei“ c. előadásában a keleti népekkel (szumirokkal) való rokonságunkat mutatta ki. Dr. Nagy Barna professzor pedig „A keleti keresztyén misszió és a magyarság“ c. előadásában rámutatott arra a felelősségre, melyet éreznünk kell a keleti rokonaink vallási élete iránt.

Az orosz harctéren küzdő honvédeink Nagy Sándor százados levelében köszönik meg a theologus ifjúságnak frontra küldött könyveit és vallásos iratait.

Neves előadók a VIII. népfőiskolai tanfolyamon. Helybeli előadókon kívül részt vett a tanfolyam munkájában a népfőiskolánk régi barátja Mórítz Miklós író, Somogyi Imre népi író, Szabó Lajos, Váczy József országgyűlési képviselő, Kántor Mihály, Czegle Imre és Tury Sándor.

Új tanár a tanítóképzőben. Rátkai László erdőbényei kántortanítót hívták meg a gyakorlóiskola harmadik, most felállított tanszékére.

A március 15-iki ünnepségek a szokott keretek közt folytak ez évben is főiskolánkban. Változást a délelőtti levanteünnepély hozott, amely az istentisztelet után a hősi szobor előtt volt. A levanteünnepélyen a Kormányzó Úr szózatát olvasták fel és Erdélyi László gymn. tanár beszélt. A Mudrány-teremben rendezett délutáni ünnepélyen a főiskolai kórus, a gimnáziumi vegyeskar, a tanítóképző énekkara, a főiskolai zenekar szerepelt, ünnepi beszédet mondott Kődöböcz József tanítóképző int. tanár, Adorján József th. és Vitányi István VIII. o. t. szavalt. A Kossuth-emléktábla előtt Román János theol. ifj. elnök beszélt, a Petőfi-emléktáblánál pedig Szacsuri János gymn. önképzőköri elnök mondott beszédet. Az esti „Irodalmi és Zenei est“-et az Ifjúsági Közlöny rendezte Hajdú Anna énekművész, Szentgyörgyi László hegedűművész és Gulyás Pál író közreműködésével.

Az Első Magyar Országos Sajtókiállítás bíráló bizottsága lapunkat bronzéremmel és dicséző oklevéllel tüntette ki, elbírálván tapunk életkorát, elterjedtségét stb. Örvendünk lapunk ez újabb elismerésén.

Az Akad. Ifj. Könyvtár közli: Mult számunkban közzétett beszámolónk visszhangja képpen eddig öt olvasónk kérte tőlünk a Közlöny régi számainak gyűjteményét, amit el is juttattunk címükre. Örömmel köszönjük meg az érdeklődést és reménykedve várjuk az ígért támogatást. Ezúton is hálás köszönettel nyugtázzuk Tatar Sándor ny. postafőfelügyelő úr 50 pengős adományát, melyet január 1-e óta 5 P-s havi részletekben küld el könyvtárunk számára. Akiket érdekel főiskolánk közelmúltja, kérjük tőlünk az utolsó 25 év meglevő Közlöny számainak gyűjteményét a mult számunkhoz csatolt igénylőlapon, vagy levelezőlapon.

A gimnázium „Erdélyi János“ önképzőköre február 7-én cseregyűlést tartott a miskolci Lévy József testvérgimnáziumban.

Az ungi nőegylet estélyt rendezett a honvédek segítésére február 9-én, melyen a tiszáninneni egyházkerület püspöke dr. Enyedy Andor is jelen volt és előadást is tartott. Ugyanitt nagy tetszést aratott a főisk. regőscsoport műsora is.

Olaszliszknán szerepeltek a regősök február 14-én. A lizskai közönség kedvesen fogadta a vidám fiúkat, hiszen hírből már talán ismerte is őket. Az előadást Kertész Gyula az új segédlelkész rendezte a nőegylet kérésére. Meg kell említenünk még a Kolláth József érdemeit, ő is kivette a részét a munkából.

Szép eredménnyel szerepeltek a patakiai a kassai kerületi levante tornán február 20-án. Bajnokságot szereztek: Szabó István III. gymn. o. II. korcsoport összetett egyéniben. Sándor Domokos gymn. I. oszt. műszabadgyakorlatban. Csaknádi József és Csótka János tan. képz. III. korcsoport összetett egyéniben. — II. helyezést Lajos Zoltán I. o. nyujtón, Sándor Domokos I. o. lóugrásban és Lajos Zoltán II. o. II. korcsoport összetett egyéniben. — III. helyezést Sándor Domokos egyéni összetettben. Ezenfelül több egyéni bajnokságot is szereztek a fiuk.

Lankadatlanul folyik a regősmunka. Megfordultak regőseink Szikszón és Józsefmajorban is.

Felülfizetések és jegy megváltások a március 15-i irodalmi és zenei esten:

Felülfizetések: dr. Szabó Zoltán 12 P, dr. Ujszászy Kalmán 10 P, Hallgató Sándor 10 P, Róth Lajos 8 P, Tóth Gyula 6 P, dr. Nagy Elemér 2 P, dr. Szahmáry Dezső 2 P, Vágvölgyi György 2 pengő. — **Jegy megváltások:** dr. Trócsányi József 10 P, Eperjessy Ferenc 10 P, dr. Marton János 6 P, dr. Meczner Béla 3 pengő. Az adományokat hálásan köszönjük. Kiadóhivatal.